

Οι σύγχρονοι ερευνητές τοποθετούν την ομηρική Ιθάκη εκεί που βρίσκεται και η ιστορική, πλάι στην Κεφαλονιά. Ο Ερρίκος Σλίμαν έψαξε στα 1873 και 1878 αλλά το ανάκτορο του Οδυσσέα στην Ιθάκη δεν το βρήκε. Ούτε άλλος κανένας. Ο ποιητής του έπους αναφέρει (ι 25 – 26): «αυτή δε χθαμαλή πανυπερτάτη είν αλί κείται / προς ζόφον, αι δε τ' άνευθε προς ηώ τ' ήέλιον τε». Που σημαίνει «ετούτη χάμου απλώνεται στα πέλαγα της Δύσης, τ' άλλα νησιά είναι ξέχωρα στ' ανάβλεμμα του ήλιου». Η Ιθάκη όμως μόνο «χθαμαλή» δεν είναι καθώς το νησί χαρακτηρίζεται κατά 90% του εδάφους του ημιορεινό και κατά 10% ορεινό. Η ίδια η Οδύσσεια άλλωστε αναφέρει (ι 22) το Νήριτο «τρανό βουνό» που διακρίνεται από μακριά (αριπρεπές). Κι ακόμα, η Ιθάκη βρίσκεται ανατολικά «στ' ανάβλεμμα του ήλιου» και η Κεφαλονιά στα δυτικά οπότε, αν πάρουμε την Οδύσσεια της μετρητοίς, η ομηρική Ιθάκη δεν είναι αυτή που σήμερα έχει αυτό το όνομα.

Ο Dörpfeld, ο αρχαιολόγος που προσπάθησε να βάλει σε τάξη τα ευρήματα στην Τροία, στο έργο του «Η αρχαία Ιθάκη» (1903) διατύπωσε την άποψη ότι η Ιθάκη που ο Όμηρος αναφέρει είναι η Λευκάδα. Που όμως είναι και η πιο ορεινή από τα Επτάνησα. Στα 1908, ο

A
Goekoyp
υπέδειξε ως πατριδα του Οδυσσέα την Κεφαλονιά.

Λιμάνι του Οδυσσέα ο A. Goekoyp θεώρησε τον όρμο κοντά στο χωριό Μηνιά, και θέση του παλατιού εκεί που σήμερα βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, με την ομηρική πόλη να εκτείνεται όπου σήμερα κείται το χωριό Λακήθρα (όλα αυτά, καμιά δεκαριά χμ. νότια από το Αργοστόλι). Οι κάτοικοι δείχνουν εκεί τον «Βράχο του Βύρωνα», όπου υποτίθεται ότι ο ποιητής έγραψε τον «Δον Ζουάν» του. Ανάμεσα στον «Βράχο» και τη Λακήθρα βρισκόταν κατά τον A. Goekoyp η ομηρική Ιθάκη του Οδυσσέα. Στην περιοχή, έχουν εντοπιστεί τάφοι μυκηναϊκής εποχής, θαλαμωτοί.

Στα 1919, ο αρχαιολόγος καθηγητής στο πανεπιστήμιο της Αθήνας Νικόλαος Κυπαρίσσης (1879 – 1944) θέλησε να συμβιάσει τα πράγματα διατυπώνοντας την αληθοφανή θεωρία ότι ναι μεν η ομηρική Ιθάκη είναι η ίδια με τη σημερινή αλλά ο Οδυσσέας είχε το ανάκτορό του στην Κεφαλονιά, το μεγαλύτερο νησί του βασιλείου του. Έτσι, ερμηνεύεται καλύτερα το ότι ο Οδυσσέας ήταν βασιλιάς της Ιθάκης και είχε υπηκόους τους «Μεγαθύμους Κεφαλλήνας». Η φιλολογία γύρω από το ζήτημα αυτό συνεχίζεται ακόμη. Και μάλλον δεν πρόκειται να λήξει, εκτός εάν κάποια στιγμή η αρχαιολογική σκαπάνη εντοπίσει το μυκηναϊκό ανάκτορο. Επειδή είναι σχεδόν βεβαιωμένο πως ο Όμηρος αγνοούσε την

γεωγραφία πέρα από τις ελληνικές δυτικές ακτές, με τις περιγραφές του να βασίζονται σε ό,τι η φαντασία του υπαγόρευε. Έχουμε άλλωστε ήδη αναφερθεί στον πόλεμο του Αμφιτρύωνα εναντίον του Πτερέλαου, βασιλιά των Τάφρων, στο σημερινό Μεγανήσι. Ανάμεσα στους Τάφριους που σώθηκαν από την άλωση της πατρίδας τους, ήταν και τρεις γιοι του νεκρού Πτερέλαου: Ο Ίθακος, ο Νήριτος και ο Πολύκτορας. Πήραν τους δικούς τους κι έφυγαν στο κοντινό νησί που, από τον Ίθακο, ονομάστηκε Ιθάκη (κι από τον Νήριτ ο πήρε το όνομά του το βουνό Νήριτον στα δυτικά παράλια του νησιού). Το ακριβώς διπλανό νησί, ο Αμφιτρύωνας το χάρισε στον σύμμαχό του Κέφαλο. Ονομάστηκε Κεφαλληνία. Του Κέφαλου εγγονός ήταν ο Λαέρτης και δισέγγονος ο Οδυσσέας.

(τελευταία επεξεργασία, 28 Μαΐου 2022)